

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyed-
évre 2 frt 50 kr, egy hóra 1 forint.

Megjelenik mindennap.
vasárnap kivételével.

Felelős szerkesztő:

Vértesi Gyula.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Széchenyi-utca 1761. sz.
Kuzs József ur kereskedésével szemben.
Hirdetések a legmérsékeltőbb árszámítás mellett vétetnek fel
Egyes szám 4 kr.

Nemzetiségek és a magyar nyelv.

Aug. 29.

A nemzetiségi törvény az egységes és oszthatlan politikai magyar nemzetet a hazai különféle ajku népelemekből állónak mondja. Fontos állami szempont tehát, hogy e politikai nemzet minél inkább megmagyarosodjék, — véve ezt a szónak nem ama gyűlöletes értelmében, azon jelentőségében, hogy kívánatos, miszerint a politikai nemzet tagjai minél tömegesebben s minél teljesebben magukévá tegyék a saját anyanyelvük mellett az államnyelvet is, melyet a törvény már 1879-ben ugyanezen czélból minden népiskolában kötelezett tantárggyá tette.

Lássuk most az adatok szerint, melyik hazai nem magyar ajku népfaj minő hajlamot mutat már a népiskolákban az államnyelv elsajátítására.

Vegyük mindjárt a német elemet, melynek létszáma circa 2 millió. Kizárólag német tannyelvű népiska van 674, ellenben német-magyar tannyelvű 961, vagyis 187-tel több.

A hazai németiségnek egyébként is köztudomású és őszinte elismeréssel kísért hajlandósága van a magyarosodásra, tehát már ebből is látszik.

A németével egyenlő számerejű tót-ságnak van 1115 kizárólag tót tannyelvű népiskolája, de viszont a tót-magyar tannyelvű népiskolák száma majdnem akkora, mint az előbbieké, vagyis 1011. Ez szintén egy igen örvendetes és rokonszenvre érdemes bizonyítéka annak, hogy a hazai tót-ságnak jelentékeny része, mondhatni a fele, örömet ismét a magyar kulturához.

E kettőnél is erősebb nismus tapasztalható a magyarosodásra a rutén népfajnál, melynek 532 népiskolája közül kizárólag rutén tannyelvű csak 211, míg a rutén-magyar tannyelvű iskolák száma 321, vagyis 110-el több.

De még a ruténnél is aránylag nagyobb hajlamot mutat a hazai horvát elem, mert ennek összesen 117 iskolája közül 78 horvát-magyar tannyelvű és csak 39-ben tanítanak kizárólag horvát nyelven, bár — természetesen — a magyar nyelv mint tantárgy ez utóbbiakban is tanítatik.

Végül a román és szerb elemnél hasonlíthatatlanul kisebb arányban mutatkozik e hajlam, mert a 3050 román népiskolából a román-magyar iskolából szerb-magyar tannyelvű csak 42.

Ha tehát a magyarral vegyes tannyelvű iskolák arányszámát vesszük an-

nak kritériumául, hogy milyen mérvben simul vagy nem simul egyes hazai népfaj a magyar nyelvhez és kulturához, a következő tanulságos eredményekre jutunk:

Első hely illeti meg a horvát elemet, mint a melynek iskolái 66 százalékaiban a magyar nyelv párhuzamosan tannyelvű: utána következik a rutén 60 százalék, a német 56 százalék, a tót 47 százalék, az oláh 15 százalék s legvégül a szerb 11 százaléknyi népiskolával, melyekben az illető nyelvek mellett a magyar is tannyelvűül használtatik.

Belföld.

A király nem megy Galiciába. Bécsből írják, hogy Ő Felsége egyelőre lemondott lemburgi utazásáról tekintettel arra, hogy nagy ember tömegeknek egybeözönlése egészségügyi szempontból veszélyes. Ő Felsége szeptember 1-ején érkezik Schönbrunba.

A hazai román ifjuság tiltakozása. Kolozsvárról egy román származású előkelő személyiségtől veszi a Nemzet eme sorokat: Az a különböző nyelven Európaszerte portált Replika, mely a hazai román egyetemi tanuló ifjuság nevében van kiadva a magyar ifjuság válasziratára, a bukaresti román Liga műhelyében készült. Az anyagot hozzá Popovics gráci egyetemi hallgató szolgáltatta. A

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Hogyan lettél te nagyleány.

Elbeszéli: Lánch-Hornyák Viktor.

Szem szembe néz most és az ön sötét szemei, melyeknek mélysége ismeretlen, arra hívnak fel, hogy a multba tekintsek.

És én ime a multba látok.

Látom a lugast nagybátyánk kertjében, mely kert gyümölcsfáiról annyi éretlen almát és barackot ettünk mi ketten és annyit ki-kaptunk érte!

De maradjunk a lugasnál.

Te futsz körülte. Le akarsz főzni azzal, hogy ügyesebb légy mint én. El is vagyok határozva az én szivemben, hogy ha elfoglak hát kegyetlenül megtépásom azt a te kiállhatatlan, hosszú aranyhajadat.

Sajátságos! Annyiszor üldöztelek már ebben a kertben és még soha sem tűnt fel nekem, milyen lenge termeted van, kebled a futástól milyen plastikus alakban hullámszik. De hát mikor olyan kiállhatatlan voltál ab-

ban a felsőbb leányiskolában, melyet éppen most hagytál el.

Annál rosszabb reád nézve te sem nem kicsiny, sem nem nagy leány! Ha most meg foglak, még ráadásul meg is verlek, mert érzem, hogy ellenségem kezdesz lenni.

Hopp! Megvagy: Nos, hát miért nem visitasz mint máskor, hogy ide fusson a nagybácsi, vagy a szakácsné, a kik téged rajongással szeretnek s a kik téged körmeim közül kimentsenek?

Te nem visitasz. Sőt hallgatagon bár, de olyan saját-ágos bájjal nyugodtál karjaim között; az a tejbe fuvalt rózsapír arcodon, az az ismeretlen tűz a szemedben valami ismeretlen varázst szállított valómra.

Mi történt?

Hát tudom én? Elég az ahhoz, hogy az az iczike-piczike cseresznyéd, melyet prózai emberek ajknak neveznek, eltűnt: egy b a j u s z k a f e d t e e l.

Azt hiszem, nem tudnók meghatározni kettőnk közül melyikünk ijedt meg jobban. En emlékszem, hogy a szivem roppant nagyot

dobbant, mintha mérhetetlen bünt követtem volna el.

Te ajkadra kaptad kis kacsódat és keserves sirásra fakadtál, futásnak eredtél. Eppen szembe jött veled nagybátyánk.

En valami mérhetetlen bűn tudatában szorongani kezdtem. Ah, ez a boszorkány, ez az én szörnyű ellenségem — éreztem, hogy az vagy — minden eddigi tettemért most bosszút áll majd rajtam. Hogyan fog ez eláztatni nagybátyám előtt!!

— Nos, mi bajod kicsikém? Az a kamasz bántott?

Te visszánéztél reám. De az olyan tekintet volt, melynek hatásáról én számot adni ma sem tudnék. Csak szerettem volna előtted térdre borulni.

— Nos, felelj, bántott az a kamasz?

— Dehogyan bántott! Egy bogár csapódott a szemembe, azért könyezem.

Még egy tekintet reám szép szemeidből s én felmagasulni érzem magam. Szinte szerettem volna kérdőre vonni nagybátyámat: hogyan mer engem kamasznak nevezni előtted, holott én már nagyleány vagyok?

hazai tanuló ifjúság azt a Replikát e'özöleg nem látta, nem tárgyalta s annak tartalmáról semmi tudomása nem volt. E rut játék a román tanuló ifjúság nevével visszatetszést szült s amint értesülünk, Kolozsvárt a román tanuló részéről egy tiltakozás fog megjelenni, mely e tényt konstatálni fogja. A tiltakozást francia és német nyelvre is lefordítják, megküldik mindazoknak a köröknek, lapoknak s egyleteknek, ahová a román Replika eljutott. A tiltakozás magyar nyelvben már a héten szétküldetik.

Debreczen tanügye.

Irtá: Pedagógus

III.

Állami főreáliskola.

Az értesítőt a legapróbb részletekre is kiterjedő figyelemmel Fazekas Sándor h. igazgató állította össze. — A 100 lapos füzet az iskola életére vonatkozó minden adatot magában foglal, talán fölöslegest is, mint pl. az igazgatósághoz érkezett főbb rendeleteknek (szám szerint 70 nek) keletkezés és tartalom szerinti felsorolását; valószínűen e nagy terjedelm volt az oka, hogy ez az értesítő is megkésztett, nem ugyan annyira, mint az ev. ref. főgimnáziumé, holott az értesítőt a bizonyítvány kiosztásakor minden tanulóknak kezébe kellene kapnia. — A statisztikai adatokból közöljük a következőket. — Beiratkozott 237, vizsgálatot tett 215; mindenből jeles tanulót csak három taláunk, névszerint S k e d l Lajost az I. B.; S z a b ó István a II. és H o r v á t h Jánost a III. osztályban; megbukott 67 tanuló a mely nagy százalékot az enyhít, hogy csak 37 van osztály ismétlésre utasítva. — Vallás szerint róm. kath. 33, ev. ref. 53, ág. ev. 14, izr. 112. — Nem érdekeltlen, hogy a tanulóknak több mint harmada (212 közül 156) debreczeni illetőségű, a mi elég világosan bizonyítja, hogy a főreáliskola első sorban Debreczen városa érdekeit szolgálja.

A tanári kar egy helyettes tanárt kivéve, mind okleveles tanárokból állott, a kik számos kulturális egyesületnek tagjai és a kik közül többen társadalmi és irodalmi tevékenysége is említésre méltó, a hitoktatók is mind képesített

lelkészek, kivéve az izraelita hitoktatókat. — A debreczeni zsidó hitközség ugyanis nem a legnagyobb gondot fordítja a helybeli középiskolai tanuló vallásos nevelésére, nemcsak azért, mert elemi iskolai tanítókat alkalmaz hitoktatók, hanem mert a törvény világos parancsa ellenére hetenkint csak egy-egy órai oktatásban részesíti a zsidó tanulókat.

Kapott is figyelemztetést a debreczeni izr. hitközség a minisztériumtól s reméljük is, hogy jövőre a köteles heti két órát pontosan megtartja, azonkívül rabbijára vagy a mikivánatosabb volna egyetemi képzettségű hittanára fogja bízni a vallásoktatást; a zsidó szülők ezt annyival inkább elvárhatják, mivel a hitoktatásért — szerintem jogtalanul — úgy is elég nagy tandíjjal vannak megadóztatva.*)

Az intézetben a rendes tárgyakon kívül az éneket és latin nyelvet is tanították, mint rendkívüli tárgyakat, csak hogy az ének minden tanulóra kötelező volt tőve. — A mennyire helyeseljük az ének kultiválását, éppen annyira meg kell ütköznünk annak kötelező voltán, mivel a középiskolai törvény nem ösmer kötelező énektanítást és mivel a törvényhozás magának tartotta fenn a kötelező tárgyak megállapítását. — A törvény megtartásában az iskolának kell jó példával előljárni.**)

A felsőbb osztályu tanulók között gyakorló kör is állott fenn, mely a más iskolákban honos önképzőkör hivatását teljesítette és a mely szűkebbkörű iskolai ünnepeket is rendezett. Az egész intézet iskolai ünneppel ülte meg Széchenyi István születésének százados valamint az 1867. évi koronázás 25 éves évfordulóját. Ez utóbbi alkalommal disztornázás is tartott, valamint a vizsgálatok befejeztével tornaverseny, melyen több tanuló elismerő okiratot kapott jutalmul. Általában az iskola nagy gondot fordított a testi nevelésre, tágas tornaterme — a kezdet dacára — majdnem mintaszerűen van

*) Legújabb értesülésünk szerint a hitközség még meg is akarja kétszerezni a hittani díjat, de reméljük, e szándékát ideje korán megváltoztatja.

**) Ugy halljuk, a közoktatásügyi minisztérium is ezen álláspontra helyezkedett egyik legutóbbi rendeletével.

berendezve. Az ez irányban való folytonos haladást biztosítja az iskola-orvosi intézmény, mely jövőre bizonyára hathatósabban fogja magát érvényesíteni, valamint az a körülmény, hogy a tornatanítás rendes tanár kezében van; e példát a többi középiskolák is utánozhatnak.

Az értesítő tartalmából ki kell még emelnünk a bevezetőül közölt két programtervezést. — Az elsőben dr. Bruckner Ernő képesített iskolaorvos ismerteti az iskolaorvosi intézményt értelmes előadásban, az orvosi szakirodalomban szokatlan jó magyarsággal. Annyi üdvös tanácsot ad a szülőknek, tanároknak és tanulóknak, de kiváltképp az iskolaorvosnak annyi fontos teendőjét sorolja föl, hogy ha azoknak csak fele is valósul, főreáliskolánk bizonyára meg lesz óva a betegségek mindennemű csapásától.

A másodikban Kovaliczky Antal rendes tanár száll síkra az ábrázoló geometria érdekében, melyet az egységes középiskolai ankében a legkiválóbb szakférfiak törőni kívántak a reformált középiskolának tárgyai között. Szerző hévvel védi a maga szaktárgyát, minden lehető érveléssel bizonyítja az ábrázoló geometria nagy fontosságát, ámbar — szerintem — fölösleges a szerzőnek olyannyira aggódnia, mivel az egységes középiskola még sokáig a jövő zenéje marad, addig pedig az ábrázoló geometria, ha nem is az összes középiskolákban, legalább a reáliskolákban megtartja a maga terrenumát sértetlenül.

Az értesítő végül a jövő iskolai évre szóló tudnivalókat foglalja magában, a javító és pótvizsgálatok a beiratkozás idejét stb. Nagyon helyes, hogy a használandó könyvek jegyzékét is közli.

Az értesítő kiállítása nem nagy dicséretére válik Debreczen város könyvnyomdájának, (holott nem ingyen, sőt nem is olcsó munkát végzett) mert a helybeli első ilyenü intézettől különb papír, gondosabb szedés, több izlés várható.

Viz kérdés és csatornázás.

Debreczen, aug. 30.

Mult év augusztus havában e lap hasábjain „Vizvezeték” czim alatt előadtam véleményemet városunk viz kérdésére nézve s már ekkor előre jeleztem, hogy a mi vidékünkön

Szegény jó nagybátyám! Ez idő alatt a bogarat kereste szemedben. Kereshette azt ott! —

Hiszen az egész csak azt jelentette, hogy te egyszerre nagy leány nyállettél!

De hogy csak azt! Azt is jelentette, hogy én imádtalak!

Micsoda tartózkodó lettél! Még csak te g e z n i se mertél többé, sőt engem is bátortalanúá tett a szüziés bájaid, tartózkodó szendességed, mely mindenkor elfogott az én közelemben. Ez jobban lefegyverzett engem, mint körmeid, melyekkel annyit karmoltál össze gyermekkorunkban.

Gyermekkorunkban? Hisz még csak az imént volt, talán egy perczé!

Te! Emlékszel-e, hogy milyen buta voltam? De hát a te szemeid az okosat butává, a butát okossá tudták volna tenni. De énnekem butának lennem olyan jól esett. Az ilyen kellemes butaságot nevezik első szerelemnek.

Oh te kis gilimadár! Mennyivel okosabb voltál te akkor nálam azzal az angyal-arczoddal! Mid n láttad, hogy én csöndes butaságomban megelégszem azzal, hogy csak messziről bámuljak — hiszen az első szerelemnek ennyi elég — te lettél az okosabb és egyszer így szóltál hozzám:

— Nézze — nézze — bátyám! Ön — ön (persze itt tegezni akartál, de ment) ön nagy hős-

tettet vitt véghez, mert megmentett egy suszter inas sértetéseiről, a ki az utcán ezt mondta szemembe a bajamról:

— Nini, hát maga a kendert a fején aranybul viseli?

Pedig talán meg sem érdemelte azért azt a pofont, a mit én hősileg adtam neki!

Te folytatád:

— Ha a középkor hölgyeinek szabad volt jutalmazni a lovagjaikat, miért ne tehetnök ezt mi mostani hölgyek?

Kicsit zavarba jöttek a „mostani hölgyek” és erőltetett méltósággal szóltál:

— Lovag, jutalmat kérni van jogod.

Ilyen „aranyhidon” át kezdted újra tegezni.

Engem olyan hőség fogott el és olyan mennyei gyönyör erre a szóra, hogy merően bámultam bele a légbe.

Te féltél, hogy ez sokáig így fog tartani és mint okosabb, ismét te találtad fel magadat, mondván:

— Imé, itt van — nek ed egy iv tiszta papiros.

— Minek az?

— Hát hogy irjál reá egy 50 krajczáros bélyeggel ellátott folyamodványt.

— Kihez?

— Hát — hozzám.

Rögtön világ gyult agyamban. Hisz én itt a helyzet ura vagyok! Mint egy valódi zsarnok,

hatalmam tudatában, kidülesztett mellet kiáltam:

— Az első csókot akarom! Az ott a lugas körül nem számít!

Te nagyon megrettentél, biborpiros lettél s nagyot sóhajtvá, lemondólag csak ennyit szóltál:

— Hata'madban vagyok. Legyen!

Szertartásosan közeledtél felém, bár egy kissé ingadoztak lépteid a nagy tény sulya alatt. Kezeidet vállaimra tetted, ajkad közelített az enyémhez. Egy czuppanás!

Bocsánat! elvakított a fény, de azért még most is tisztán emlékszem rá, hogy e csók után dévajul szemembe néztél, és ezek voltak szavaid:

— Istenem! Hogy féltém én ettől az első csóktól! Mennyire hittem, hogy ez a pokolba visz és hogy ez milyen nehéz! Pedig nem is nehéz, hiszen csak így kell, meg így kell.

Akkor nem is gondo'tunk rá, hogy mi nd a három nem lehetett az első...

Igy volt ez asszonyom a mi gyermekkorunkban...

És most Ön felesége egy idegen embernek, holott mi egymásnak „első szerelmei” voltunk!

Én szeretem Önt Ön volt az én „Ő”-m. És ezzel is bebizonyult annak igazsága, hogy az „Ő” nem egyéb, mint egy olyan szeretett lény, a ki rendesen a — másé lesz.

ártézi kut
Nem czél
fejtegetés
a tények
az akkor
ártézi kut
désen, cs
rülő kisen
ártézi kut
len akara
sodik kut
80-100
hogy a k
próba a r
ról, hogy
véletlenül
kizárva, l
rétegekbe
alatt is l
hálózatba
Eze
tatására
sérletek
ezer forin
másik viz
Má
elegendő
templom
viz van
szetes sz
cziálva n
tán megk
vezető ag
igen is j
bad talaj
azt most
rothadó
Ad
más olda
gyenes fé
választ e
s velünk
jobban b
ben nem
ügye; ha
t á s t r
dani kell
Orv
let”, tü
kimutatt
s a mag
hetlen. M
mester u
Ho
egészség
kozni ne
ember. s
tapasztal
rossz viz
gyakran
melyekb
Mo
s nem t
a tiszta
Debrecz
első sorl
A másik
viz a fő
nélkül a
ha a cs
nem hig
Kü
csatorná
a mődön
ugyanes
koztam
potával
is; így
torna te
nagyon
adni nel
Te
tornák l
bennök
esőzési
ros alatt
állandó
gáz a
ki utca
különbe
Az

ártézi kutfurással vizet fakasztani lutri játék. Nem célozom geológiai és hydroológiai elméleti fejtegetésekkel állításomat támogatni; mert hisz a tények bizonyítottak s csak ismételni kívánom az akkor írottakat, — ugyanis: „midőn a város ártézi kutfurásokkal akart segíteni a vízkérdésben, csak méltányolhatjuk a sok ezrekbe kerülő kísérleteket s tekintve a czegléd-utcai ártézi kutfurás sikertelenségét, igazán rendületlen akarat-erő kellett hozzá, hogy még egy második kut furására is a nagytemplom előtt 80—100 ezer frt áldoztassék. De végre is jó, hogy a kísérlet megtétt; legalább a két próba a nem könnyen hívőket is meggyőzte arról, hogy ártézi kuttal a mi területünkön csak véletlenül lehet vizet fakasztani. Ugyanis nincs kizárva, hogy nagy mélységben hálózatosan fekvő rétegekben összegyülemelő vizerek Debreczen alatt is léteznek, de úgy látszik nem összefüggő hálózatban.

Ezen szakadozva létező vízáramok felkutatására pedig azt hisszük, a város újabb kísérletekkel vállalkozni nem fog, hogy ily 80—100 ezer forintba kerülő lyukacsákkal egyik vagy másik víz-érre vakszerencséből rá akadjon.

Más módon, és más helyen kell nálunk az elegendő és jó vizet keresni és nem a nagytemplom előtt. Köztudomású, hogy jó élvezhető víz van a nagyerdőn, hol a homok talaj természetes szűrő készülék s a lakatlan terület inficiálva nem lévén, az évi csepdek vizeket tisztán megkapjuk a homokkal határos víz — nem vezet agyag rétegnél. Ilyen szabad területen igen is jó talaj vizet kaphatunk; de nem szabad talaj vizet a város közepén keresnünk amint, azt most a Czegléd-utczán teszik, ahol a talaj rothadó kóros anyaggal impregnálva van.

Adtunk be magunk is ajánlatot, s jöttek más oldalról is ajánlatok ezen víz-bő helyek ingyenes felkutatására; de ezen kérvényekre a választ egy év óta türelmesen hiába várjuk mi s velünk a nagyközönség; pedig napról-napra jobban bebizonyul, hogy a vízkérdés Debreczenben nem egyes kérvényező vállalkozó privát ügye; hanem közügy, a mely halogatást nem tűrs a melyet mielőbb megoldani kell.

Orvosaink az „Orvos és gyógyszerész egyet”, tüzetes elemzéseikkel e lapok hasábjain kimutatták, hogy a debreczeni városi közkutak s a magánosok kutjainak vize jó részt élvezhetlen. Ma a piac-utczai kut, holnap a kismester utczai kut vize válik ihatatlanná.

Hogy az ivóviznek jósága mily fontos az egészségre, ennek bővebb fejtegetésébe bocsátkozni nem szükséges; tudja ezt minden művelt ember. sőt a kevésbbé művelt is, mert hisz a tapasztalat rávezetett bennünket arra, hogy a rossz vizet még a marha sem issza meg s igen gyakran meg kell válogatnunk azon kutakat, melyekből barmainkat itatni egészséges.

Most midőn a járványok korszakában élünk s nem tudjuk melyik bajtól rettegjünk jobban, a tiszta jó ivóvizre legkiválóbb gond fordítandó. Debreczenben a központi vízvezeték létesítése első sorban a legszükségesebb feladatot képezi. A másik fontos egészségügyi szerepet játsza a víz a földalatti csatornák kiöblítésénél, mely nélkül a csatornák nem működhetnek; ugyanis ha a csatornában összegyülemelt mocsok fel nem hígulhat, az elvezetés nem képzelhető.

Különbö elmondtam véleményemet a mi csatornáinkról még a mult év márczius havában a midőn „Városunk szabályozása” czim alatt ugyancsak e lapok hasábjain bővebben foglalkoztam a debreczeni kanalizáció siralmas állapotával; de elmondtam ezt és tudja más szakértő is; így Zichermann Mihály 1876. eszközölt csatorna tervezésénél ugyan ezt állítja. Tudják ezt nagyon jól a város mérnökei is s csak tért kell adni nekik, hogy cselekedhessenek.

Tény az, hogy a debreczeni földalatti csatornák különben is csekély eséssel bírván, a bennök összegyülemelő mocsok a nyári kevés esőzési időszak alatt megkeménykedik s a város alatt éppen a legmelegebb idő szakban egy állandó szenny hálózatot képez, honnan a fertőző gáz a kanálisok nyílásain szabadon toluhat ki utczáinkra s udvarunkra s megmételyezi a különben is porral telített levegőt.

Azt hisszük ebben nem fog kételkedni

senki; mert a város minden lakosának volt alkalma már ily kanális nyílás mellett elhaladni s annak dögléses bűzét belélegzeni. Es ha mi azt képzeljük, hogy utczáink és udvarainkat szépen kiséperve, tisztán tartva s a felszíni helyeken a fertőtlenítő szereket alkalmazva, — az egészségügyi intézkedéseknek megfelelően, — akkor nagyot tévedtünk; mert a belváros minden 50 m terére legalább egy-egy kanális nyílásból áramlik szét az egészségtelen gáz, mely a legveszedelmesebb terjesztője lehet minden ragálynak.

Félünk a kolerától, mely már a kapuink előtt ijesztoen fenyeget s esyebb nyavalyáktól! Es mégis közönyös megadással tűrjük (mintha másképpen nem lehetne) az orunk alá gőzölő kanális nyílásokat?! Bűz elzáró készüléket kell alkalmazni minden kanális nyílásra, amint ez más városokban is alkalmaztatik.

Igaz, hogy a mi kövezetlen utczáinkról a bő homok és szemét hordalék a bűzelzáró kezelhetőségét megnehezíti, tehát segíteni kell a kövezéseken is.

Ezt is tudják a város mérnökei; csak tért kell adni nekik és a költségeket megszavazni.

A víznek harmadik nevezetes egészségügyi funkciója városunkban a kövezetlen utczák porának lekötése a fúlasztó melegben az utczák öntözés általi hűsítése.

Mily lankadt testtel és fáradt tüdővel panaszkodtunk csak legközelebb is egymásnak melegről, porról, vízhiányról, rossz levegőről és még is bámulatos türelemmel hagyjuk a dolgot, úgy a hogy van. Segíteni kell a bajon!! Véleményünk ezért ugyan csak az marad, ami egy év előtt volt: vízvezetékek, jó kanalizáció. Addig pedig míg ezen nagy mérvű munkák létesítetnek, rögtöni intézkedésül nem marad más, mint néhány közkut furás a, ugy azonban, hogy minden ivásra szolgáló kut vize gyakran megvizsgáltassék. A kanalizációján pedig haladék nélkül bűzelzárók alkalmaztassanak.

Tenni kell s az egészség ügyében meghozni minden áldozatot, mert a szűkmarkuság ily fontos közügynél siralmasan mebosszulja magát.

Rössler Richárd.
mérnök.

A nő geográfája.

I. Fekvése.

A nő az angyal és ördög között fekvő világrész, negyven fok magasságban a himnemű szélesség felett s két fok magasan minden felett, ami leginkább közeledik az isten egyenlítéséhez. Határai: éjszokról a holnap kétségbeejtő Szibériája; keletről a házassági husos fazék fukarságának Angliája; nyugatról az ujdonságok után örökké vágyódó Franciaország; délről a különféle szerelmek, fenséges nélkülözések és hősiesség önfeláldozásnak Tüzföldje. Jóllehet ezen világot megalkotása óta ezer meg ezer utazó utazta át, sőt el lehet mondani, hogy nincs ember, ki ne utazott volna abban, mindazáltal el lehet mondani, hogy teljesen ismeretlen az s valószínűleg ismeretlen marad örökké. Időközönként a legidegesebb és legellentétesebb híreket hirdették e világrész terményeiről, folyóiról és éghajlatának változásairól, de egy sem bizonyult valóznak és igaznak.

II. Éghajlata.

A nő országának első utazói azt erősítették, hogy e világ utjainak legközönségesebb kövezetei gyémántok. E lelkesült és meggondolatlan turistákat hidegen számító komoly elemzők követték. kik bebizonyították, hogy ez országban a gyémántok nem egyebek a napsugárban ragyogó fénysemeknél.

E világban a napnak isteni elnevezése van: szerelemnek hívják és sajátos, a legutolsó kutatók által hosszasan vizsgált és felfedezett tulajdonsága van. E nap különös tulajdonságainak tökéletes ismerete végre odavezetett, hogy az utazók különböző leírásának összehasonlításából egy végleges ítéletet lehetett hozni arról.

A nő világa talajának kavicsai nem egye-

bek kavicsoknál, de a szerelem napjainak első sugara gyémántokká változtatja azokat; a nap leáldozván, a gyémántok ismét kavicsokká válnak.

E napnak — így szólnak e merész kalandorok, kik sütkéreztek sugaraiban — van rokonszenve és kitüntetése. Elég közönyösen veti sugarait a ruhára és a rongyokra: de sokkal örömebb pihen a finom kelmekén és a nyakendő csokrok iránt gyakran az ostobák kitüntetésére vezet, a szellemes emberek kárára. — Ebből kiindulva, mondá a bölcs, hogy: „Boldogok a szellemi szegények!”

Egy gunyoros kételkedő lelke azonban azt mondta, hogy „Boldogok a szellemesek!”

E világ holdja a kacérság de a helyett, hogy ő kölcsönözné a világosságot, ő adja a napnak.

A világ oceánja a hold testvére: önszeretnek hívják s megtermékenyít mindent. — Ez oceán a Nil természetével bír; ha kifárad, megtermékenyít: létet ad oly végtelen folyónak, mint ő maga, mely hiúságnak nevezetik és melynek mélységét és fenekét még egyetlen merész buvár sem fedezte fel.

III. Flórája, faunája.

A mi legkülönösebb e világban, az hogy nem azok ismerik legjobban, akik legtöbbször látogatják. Nem, egy költő, ki csak egyetlen utazást tett abban, többet tud e világ természetéről, annak évszakaszairól és tényeiről több igaz megfigyelést tett, mint azon vén pénztözsérek, kik minden irányban átkutatták azt. A nő világnak nincs más lakója, csak ő maga; egyedül lakik abban és ez elég is.

Vadállatai közül legnevezetesebb a férfi és a huszártisztek.

Folyóiban az érdektelen szerelem apríli halai uszkálnak

A madarak közül a világban díszlenek;

Az agyvelő nélküli szép fejű liba;

A fogait mutogató szellemes papagály;

A vérese karmai közé kerülő édes szavu gerle;

Az Ulysses eltávozásán vigasztalódó Penelope-kakukk;

A szeszélyek baglya, melyet szerelemnek tartanak.

A seukit sem bántó szép nyaku páva.

Az apró megszólalások hollója.

A krinolinban csiripelő veréb.

E világ vegetációja a legtermékenyebb vidékek pompájával vetekedik, s a teremtés minden növénye, a tápláló barmattól kezdve a mérgező bürökig, az illatos ibolyától a bolondító csalmatig, a rózsától a nehejttség, a védő repkénytől a szaggató bogáncsig, a jó Isten minden virága és talán minden tövise kénye szerint tenyészik itt, mosolyg és gunydlódik. E vegetáció minden évszakban változik, de mindig megtartja erejének és elrombolhatlanságának fokát.

Tavaszkor liliom és gyöngyvirág fedik a talajt; nyáron rózsák, napraforgók és érett kalászok hajlongnak és sütkéreznek a nap sugárban, — őszkor a szomorú füzek, vízi liliomok és tápláló körték vonják magukra a tekinteteket s télen a hóvirágok szomorú mosolyával, a hervadt s lombtalan bokrok szuró töviseivel zokognak az elmúlt szerelemnek.

IV. Időjárása.

A nő világában az időjárás folytonos változásnak van alávetve.

Napja, mint minden nap, felváltva, hol ragyogó, hol felhők által elsötétült. Folytonosan togyatkozásnak van alávetve az által, hogy a szemérmesség felhője és a föld közzé lép. De alig emelkednek fel a napfogyatkozások ködtömegei midőn a vágyak vihara keresztül tör az elrabolt fellegeken és szárnyának egyetlen csapásával meg tisztítja felhevített ragyogó korongját.

Athmoszferája e világnak a tiltott gyümölcs illata.

V. Utazások a nő világában.

E világban gyermekként utazik az ember s oly költőként tér vissza, mint maga a szerelem s egy kételkedőként, mint a tapasztalat.

Mindezek dacára ez az egyetlen világ, ahol az ember megtagadja az istent, imádván az ördögöt. Az, ki nem volt e világban, nem volt sehol.

Századunkban minden ifju ugy beszél e világról, mintha annak minden redőit és vidékét ismerné, pedig a legtöbb csak a széleit látta e világnak.

Nagyon hizelgő egy férfira nézve, ha egy tünteti fel magát, mintha sokat utazott volna e világban. Azért a jogoncok, kik még alig fejlettek s kiknek a befött még ott fénylik szájuk körül és ujjaikon még ott feketélik az írásbeli gyakorlatok nyoma, irigylendő ügyességgel gagyognak e világról. Pedig hát ismert igazság, hogy e világban nem lehet utazni addig, míg az ember nem érzi, hogy ajakán ütöget a tizenhetedik év növényzete.

Napjainkban csak a vének tanulnak, de azért ez nem igazolja, hogy e fiatalok többet tudnak. Akik manap e világban utaznak, azt hiszik, hogy mindent tudnak, mert saját Belgiumok utcáin sétálnak.

A nők világának Belgiuma oly csempész földrész, ahol eladják a szerelemet, ama jelentéktelen különbséggel, hogy a vevő mindég meglöpött is egyszersmind.

Ez a mi világunk ép oly kevéssé és csak annyira hasonlít azon országokhoz, melyeket utánoz, vagy melyeket utánzott.

VI. A nő vallása.

Beszéltünk a nő világról, beszéljünk isteneiről.

A nők világának istene pogány. Legyünk azonban nyugodtak, mert van egy igaz istene is és ez az ismeretlen.

A legékezzelőbb és legnagyobb rábeszélő tehetséggel bíró hitközlők sem képesek eltávolítani a nőt ez ismeretlen isten tiszteletétől.

Minthogy a nők világa eklektikus, az alak és a szám pogányságát a kereszténység magasztaló dogmáival egyesítette. Ismeretlen isteneknek van Krisztusa. Ez az, akit a nők mindig szeretnek.

Másnak hívják

Mindig láthatatlan és mindig érinthetlen.

Néha fel-felveszi egyik vagy másik férfi alakját, ki éppen arra téved; de ha a nő üdvözlő érkezését, eltűnik rögtön anélkül, hogy kiletét nyilvánítaná.

Azon perczen, amidőn létezik, már nincs.

Ez az a Krisztus, kit a nők szeretnek, egy oly lény ez, ki hisz mosolyuknak pedig csak arcfintoraikat kapja.

A nők világának bibliája csak e szót tartalmazza: szeretlek!

A nő csak e szó által, e szóban létezik: ez az ő Evangeliuma, Genezise polgári szakácskönyve és általános története. — A nő úgy ejti ki e szót, mint ahogy az almata megtermi almáját, mint ahogy az érett gyümölcs lehull a földre, de mikor megmondja ezt az egyiknek mindig a többiekre gondol.

VII. Története.

Nincsen — mert nincsen az a történetbuvár, aki annak titkos adatait összehírja szerezni.

Napi hírek.

Tájékoztató.

A királyi táblán hivatalos órák a segéd és kezelő hivatalokban d. e. 8—12, d. u. 2—5 óráig tartatnak. — Az igtató, kiadó hivatal és az irattár a felelők felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban nyitva van szombaton, szerdán, szombaton d. u. 3—6-ig.

Anyakönyvfár a kollégiumban a közönségnek nyitva pénteken délelőtt 11-től 12-ig.

Múzeum a kollégiumban nyitva van vasárnapoként. d. e. 10-től 12-ig.

A m. kir. meteorológiai intézet időjelzése a debreczeni távirdu hivatalnál aug. 30-án: változás nem várható, hosszabb ideig állandó.

— **Kossuth Lajos ünnepeltetése.** A Kossuth-ünnepély rendező bizottsága, mely a Csokonai-kör és a daleylet tagjaiból állott még tegnap, ülést tartott Vértessy Arnold és Márk Endre elnökle alatt. Az ülésen bejelentette az elnökség, hogy a különböző egyesületeket felkérték két-két tag küldésére a rendező bizottságba, de az idő sürgető voltánál fogva a rendező bizottság tisztviselő karát meg kell alakítani. Erre egyhangulag megválasztották elnöknek Vértessy Arnodot, alelnöknek Márk Endrét, jegyzőnek, dr. Bakonyi Samut, pénztárnoknak Bárdos Gézá, ellenőrnek Pápay Jánost.

Ezután kimondották szintén egyhangulag, hogy az ünnepély a nagyerdőn tartassék. Legyen hangverseny felolvasással és szavalattal egybekötve. A programot a következőkben állapították meg:

A Szózat ének-klése. Éneklé a dalárda, a kántus, a kereskedőifjak dalárdája és a munkásegylet dalköre együttesen Mácsay Sándor vezetése alatt.

Ezt követi Kossuth emlékezete, melynek megírására Vértessy Arnold kéretett fel.

A dalárda egyedül éneklé Bajza „Isten veled” című költeményét.

Szavalt. Egy alkalmi költemény megírására felkértek Szabolcska Mihályt és az akadémiai ifjúság fel fog kéretni, hogy elszavalására maguk közül jelöljenek ki valakit.

A dalárda éneklé a „Ne sirj, ne sirj Kossuth Lajos” dalt egyedül, majd a dalárdák együttesen a Himnusz.

A teremben ki lesz állítva Kossuth Lajos megkoszorozott arczképe.

A debreczeni tornaegylet fel fog kéretni, hogy disztornázást rendezzen délután 4 órakor a korcsolyapályán a nagyerdőn.

Ehhez a különböző egyletek zászlóik alatt és a közönség a városház udvarán gyülekeznek és innen vonulnak ki.

A nagyerdőbe az általános belépti díj 10 kr lesz, minthogy azonban a hangverseny után a vigadóban tánc is lesz, erre a külön belépti díj 40 kr. ugy a 10 krt, mint ezt a külön belépti díjat az egyesületek tagjai is fizetik.

A vigadó termének feldiszittetésével Szabolcska városi főszámvevő, a program összeállításával pedig dr. Bakonyi Samu r. b. jegyző bizatott meg. — A zenekarok felfogadását Márk Endre vállalta magára.

A rendező bizottság fel fogja kérni a város közönségét, hogy szeptember 18-án este világitssa ki házaikat és szeptember 19-én házaikat lobogózza fel.

— **Virilisták névsorának összeállítás.** A városi tanács 6748/1892. sz. a. aug. 29-diki keletzéssel következő hirdetményt bocsátotta ki: A törvénhatósági bizottság legtöbb adófizető tagjainak (virilisták) névsorát az 1886-dik évi XXI-dik t. cikk alapján minden évben az igazoló választmány állítja össze s illetve igazítja ki s ugyan ezen törvény 26. §-sa szerint a sorrend megállapításánál az állami, felekezeti, törvényhatósági, községi- és magánintézetek tanárai, a tudományos akadémiák tagjai, az akadémiai művészek a folyóirat- és lapszerkesztők, a lelkészek, az ipar és kereskedelmi kamarák bel- és külső tagjai, ugyszintén a magyar államban érvényes oklevéllel ellátott tudorok, tanárok, ügyvédek, bírák, orvosok, mérnökök, építészek, gyógyszerészek, sebészek, bányászok, erdészek, gazdaszok, gazdatisztek és állatorvosoknak összes egyenes állami adója kétszeresen számítatik; továbbá a férj vagy atya államadója a nő, valamint a kiskoru gyermekek államadója is beszámítandó, ha a nőnek vagy kiskoru gyermekeknek vagyonát kezeli. Ehez képest értesítettik a város érdekelt lakossága, hogy a legtöbb adófizetőnek hivatalos kimutatása a városi jegyzői hivatalban a folyó 1892. évi Szeptember 1-ső napjával kezdődő 8 napi közszemlére kitétetni rendeltetett, ott az megtekinthető s ha az illetők ezen névjegyzék ellen felszólalni kívánnak és illetve adójuk kétszeres beszámításának kedvezményét a jövő 1893-dik évre igénybe venni óhajtják, e végett a városi jegyzői hivatal helyiségében üléselő igazoló választ-

mány előtt a folyó 1892. évi Szeptember 9 és 10-dik napjain d. e. 9—12 és d. u. 1—6 óráig, szóval vagy írásban jelentkezzenek és jogosultságukat igazolják, a későbbi felszólalások figyelembe nem vétetvén.

— **A jog- és pénzügyi bizottság ülése.** A jog- és pénzügyi bizottság tegnap Vértessy István főjegyző elnökle alatt népes ülésen számos fontos ügyet tárgyalt, hogy a szeptemberi közgyűlésre véleményezéssel lássa el azokat. A színházról szükeges nagyobb javításokra, — (a fedélzet, lépcső és mozaik kijavítására, amelyeket a tanács sürgősségnél fogva már el is rendelt), a jövő évi költségvetés terhére 2250 frt fölvételét javasolja. Addig is a költségeket a színházi pénztár előlegezi. A mentelepnek a földmívelésügyi miniszter által kért kibővítését 52 lóra és a szükséges számú legénységére, pártolja, azon esetben, ha az állam az építési összeg kamatai, törlesztése és az épület fenntartása költségeinek fedezetére 8%-nak megfelelő évi bért fog fizetni. A főreáliskola állomására vonatkozó szerződés tervezetét, ugy a hogy azt a miniszter legutóbb kelt leiratában a város által előbb kifogásolt két pontozatra nézve kifejtette, elfogadásra ajánlja. Jász-Nagy-Kun-Szolnok vármegyének főiratát a fogyasztási adó átálynak a községekre ráutalása tárgyában, hasonló szellemű felirattal pártoltni javasolja — A Fröbelgyermekert kérvényét 200 frt évi segedelem iránt pártolja. Ugyancsak felirattal javasolja támogatni Brassó vármegye azon fölterjesztését, hogy a szegény árvák a z utadó fizetése alul felmentessenek. — A gyepmesteri telepnek azonnal való felépítését javasolja a már letárgyalt és elfogadott tervek szerint. — A 18 ezer forintra előirányzott költségek egy része az e czélra már takarékpénztárba helyezett pénzből fedezendő; másik része a jövő évi költségvetésben veendő fel.

— **A kholera.** Hamburgban fogyni kezd a fertőtlenítő szer és a víz, a járvány azonban egyre terjed. Berlini lapok a hamburgi hatóságokat felületességgel, a kholera-betegek körüli fertőtlenítések elmulasztásával vádolják. A lakosságot mind nagyobb félelem fogja el. Mult péntekig 1028 megbetegedés és 358 haláleset fordult elő. Aug. 27-én pedig már 380 kolera halottat temettek. Altonában ugyanaddig 46 betegedés és 22 haláleset. Ugy látszik. Kielben és Brémában újabb kholera-telepek alakulnak, valószínűleg Hamburgból való elhurozások következtében. Mindkét helyen vannak kholera-betegek. Berlinben egy Hamburgból oda érkezett csaplóorsóné betegedett meg veszedelmes szimptomák közt. Szombaton 20 újabb kholera-nostros eset történt. — Havre-ban a vélemény, hogy oda egy hamburgi kivándorló-hajó vitte a vést. Pénteken 45 betegedés és 18 haláleset fordult elő. Antwerpenben két napja csak négy kholerabeteget szállítottak a kórházba. Azonban a ruhrodti kikötőben egy antwerpeni hajón ázsiai kholera- esetet észleltek. Kopenhágában egy havre-i hajón s a város északi részében konstalták a kholerát. Rettenetesen dul a vést Perzsiában, hol 33 város kholerás. A halálozások napi átlaga 5000, magában Teheránban 400 s a betegség rendkívül erős mértékben lép fel. Az osztrák kormány a Németország-ból érkező utasokat Reichenbergben öt napi megfigyelés alá véteti. Csehországban és Sziléziában, a németországi vést közeledtével, minden határállomáson orvosi megfigyelőállomásokat létesítenek, Pozsonybae egy kómivesinas kholera-gyanus tünetek közt halt meg hat óra alatt. Szulinában egy orosz gőzös, meg a román megfigyelő-hajó közt majdnem övöldözésre került a dolog a vezérgár miatt.

— **Szintársulatunk névsora.** Leszkay András szingazgató beterveztette teli társulatának névsorát a színügyi bizottsághoz. Nem szólunk hozzá ehhez a névsorhoz, csak azt konstaltjuk, hogy Réthy Laura helyett két művésznőt szerződtetett az igazgató. Az egyik V. Margó Czélia, a másik Örléy Flóra. A debreczeni közönség visszakapja régi kedvencét

Locsa az igazgatók kik nem a szintár

Mű

Titkár: Károly.

Mi

Ilka dr.

naiv, Ba

Julia an

Bizzané

gédzsné

Iren nai

kar és s

vác Fá

segédzi

mika, M

segédzi

Pártos I

Julia ka

Rónaszé

Lajosné

Tihanyi

nők. Vá

Czélia a

első éne

F

jellemsz

Vilmos

vánt, H

szinmű

Markov

zsef ka

Püspöki

buffok

Kornél

operett

és ség

Kálmán

gédzsné

Péter.

Festő:

Pénztár

személy

—

pó? Eg

éktele

—

volt, ne

nyitva.

—

ember u

Locsareknét mint komikánét s a karból az igazgató kiküszöbölte azokat a hölgyeket, akik nem valók voltak Debreczenbe. Egyebekben a szintársulat tagjainak névsora a következő:

Művezető: Rónaszéki Gusztáv rendező.
Titkár: Balassa Jenő rendező. Rendezők: Bács Károly, Fenyvessi E., Peterdi S.

Működőtárgok: Nők: Angyal Ilka drámai szende, fiatal hősnő, Áporikai Eszti naiv, Barasitz Lenke solotánczosnő, Bácsné Maár Julia anya és társalgási, Bánatiné T. Berta, Bizáné Vilma, Brandstädter Irma, kar és segédzsinésznők; Egri Stefánia énekesnő, Emödi Irén naiv, Fejes Lidi énekesnő, Fekete Ilona kar és segédzsinésznő, Kiss Irén segédzsinésznő, Kovács Fáni, Lele Piroska, Ligethy Józsa kar és segédzsinésznők, Locsarekné Gizella komika, Madurovics Zsófia, Mérei Izabella, kar és segédzsinésznők, Örléy Flora első énekesnő, Pártos Etel alt énekesnő és társalgási, Pethő Julia kar és segédzsinésznő, R. Demény Viktoria anya, Rónaszékiné Irén drámai és társalgási sz., Szabó Lajosné kar és segédzsinésznő, Szilágyi Berta hősnő, Tihanyi Kati, Tóvári Anna kar és segédzsinésznők, Vásárhelyi Róza segédzsinésznő, V. Margó Czelia a népszínház tagja mint állandó vendég, első énekesnő, Vilcsék Viktoria soló tánczosnő.

Férfiak: Balassa Jenő kedélyes apa, jellemzsinésznő, Bács Károly apa, intrikus, Czákó Vilmos kar és segédzsinésznő, Fenyvessi Emil bonvivánt, Hunyadi József operette bariton és népszínmű énekes, Kőszeghy Károly, Láng Lajos, Markovics Henrik, Nagy József, Némethy József kar és segédzsinésznők, Peterdi Sándor hős, Püspöki Imre, Rónaszéki Gusztáv operette buffók és komikusok; Rajcsányi István, Sarlay Kornél kar és segédzsinésznők, Solyom Lajos operette tenor, Szabó Lajos, Szébenyi Antal kar és segédzsinésznők, Szendrei Mihály naturbursch, Tompa Kálmán hős és szerelmes, Zimai Pál kar és segédzsinésznők, Karnagyok Delin Henrik és Czapek Péter. Ügyelő Bánáti Ede. Sugó: Bizza Károly. Festő: Hellvig Albert. Ellenőr: Szabó László. Pénztárnok: Balogh Imre. Munkás és segédzsinésznők.

Czipő viccek. Miért recseg a czipő? Egy diák mester embert, a kinek rongyos czipője éktelenül recsegett, megszólítja barátja:

— Te Pista, hogy van az, hogy míg czipőd új volt, nem recsegett s most hogy már tönkre van állapítva, recseg?

Hja pajtás, hatytyudalát éneklí.

Mikor nem recseg a czipő? Egy fiatal ember új czipőt csipáltatott, de nem szerette, mert nagyon recsegett. Kérdezte collegáját, hogy mit kellessék vele csinálni, hogy ne recsogjen,

— Fizesd ki barátom, akkor bizonyára nem fog recsogni.

Lövészet. 1892. augusztus 28-án tartott lövészetben díjat nyertek: legjobb mélylövővel Baum Miksa 2 frtos tallért, legtöbb kör-lövővel Fürst Ödön 1 frtos tallért.

Magán nevelő intézet. Ö.z.v. Gáspár Ignác né urnó, helyben és vidéken széles körök előtt jó hírnévnek örvendő magán nevelő intézetét a közeledő új tanévben szept. 5-én ismét megnyitja. Az ő gondos felügyelete és vezetése alatt leányok alapos oktatást nyernek női kézi munkákból, zongorázásból, énekből; kedvező alkalmunk nyílik némettársalgás elsajátítására. Növendék leányok teljes ellátásra is elfogadtatnak. Beiratások szept. 1-jén kezdődnek Teleky utcán 2168 sz. házában.

Dr. Zichermann haza érkezett bécsi utjából, hol Kraft Ebing és Benedek intézeteit tanulmányozta és városunkban újból megnyitotta massage és orthopodia intézetét.

A photoplastikum. Ez a legolcsóbb utazás a világ körül, a mi a Bikában látható. Ez a művészet egyik legnagyobb haladása, mi. dőn fénykép után a világ nevezetességeit úgy állítják elő, hogy kidomborodva, teljes nagyságban áll a szemlélő elé. Körül utazhatja az ember itt a világot s mintha csak ott volna azokban a tájakon, melyek szeméi elé kerülnek. Nagyon szép a Kelet képei, Svajcz, Oroszország és legközelebb mult párisi világkiállítás az Eiffel-toronyral sat. sat. Az érdekes látvány minden nap látható a Bikában esti 5 órától 10 óráig 20 kros belépti díj mellett. Különösen ajánljuk

a photoplastikumot a tanintézetek és a tanuló ifjúság figyelmébe.

Debreczeni anarchista. Veszedelmes látogatója volt tegnap reggel a nyugoti soron lévő Hercz féle szatócsüzletnek. — Beállított a boltba egy Kaffka nevű elzüllött kinézésű munkás, akit nem rég bocsátottak el izgága természeténél fogva a honvéd laktanya építésétől Gregersohnék. Egyedül találta a boltban Hercznek 16 éves leányát, akitől pálinkát kért a proletár. Fizetésre kerülvény a sor, így szólott a kundcsaft — Kisasszony, váltson fel nekem egy tizest s elkezdett kotorászni a lablbi belső zsebében; de persze a tizes bankó nem mutatkozott. A leány azt felelte hogy nem tudja felváltani, mert az aprópénzt nővére magával vitte a piacra. Ekkor Kaffka két skálával magasabbra emelte a beszédet s követelőzni kezdett, hogy de bizony tessék fölváltani az ő tiz forintját. — Sőt fenyegetőzött is, amitől Hercz kisasszony megijedt és segítségért kiáltott. A munkás ekkor gyufát rántott és a boltban levő csepűt meggyújtotta, azután kifutott a boltból és — elmenekült. — Az égő csepűtől egyéb közellévő gyúlékony áruk is tüzet fogtak és elégett egy csomó ostornyél, veres és foghagyma. Az anarchista hajlamu Kaffkát följelentették a rendőrségnek, amely most keresi véle a találkozást.

A debreczeni jótékony nőegylet választmánya közhírré teszi a választmány, — hogy az árvaházban mérsékelt díj mellett bejáró leány növendékek is részesülhetnek a törvény szerű elemi oktatásban. E díj havi 1 frtban állapított meg, mely összeg a választmány által igazolt szegénység esetén havi 50 krra szállítható le. Jelentkezhetni f. évi szept. hó 8-ikáig Veresné Szathmáry Teréz nőegyleti elnöknőnél. (Péterfia 974 sz.)

Egy kis perpatvar. A háziur, egy jóképű öreg ember; foglalkozásra szabó és lakói egy hathetes zsidó házaspár mennek fel a kapitányhoz. A zsidó férj haja lángol dühtől, míg a kecske arczát elfutja a vér. A czérnaművész kezdi el a vádiudítványt.

— Engem kecskének nevezett.

— A cziczáját elnevezte Antalnak rep likázott vissza a vörös haju Romeo.

— Igen, Antalnak nevezte el és a cselédje folyton ablakunk előtt kiáltja el, hogy Antal siche! — selypítette az asszony. Mitután kölcsönösen összeszidták egymást, a fő kapitány föl akarja fedezni, az Antal szó bú-báját. Mire a hathetes asszonyka azt feleli:

— Egy Antal nevű uri ember udvarolt nekem leánykoromban s avval gyanusított a házi gazda.

— Jó! jó! Hát csak béküljenek ki, maga sem hívja kecskének a házigazdáját s maga sem hívja Antalnak a cziczáját, szent a béke. Odakint azt mondja a szabó a lakójának:

— No Kóbikám, ezentúl Kóbi lesz a czicza neve.

S csodálatos, az ellen nem tiltakozott z asszonyka.

Égő föld. Komádi és Vésztő között, a kotus föld benseje lassu izzásban van. A különös tűneményt már harmadik hete észlelik. Több mint tizenöt holdnyi területen kiállhatatlanul forró a föld felülete és sűrű gőz száll föl belőle.

Elcsipett örült. Említettük tegnapi számunkban M á s o d y Károly szomorú történetét. A szegény örült az éjjel már kezdett veszélyessé válni. A rendőrség üldözöbe vette, mire M á s o d y Károly a hatvan-utczán bemene-kült Juhász Ignác ügyvéd lakására, a hol a rendőrség elfogta. Felszállítják gyógyítás végett a Lipótmezőre.

Mi szabad, mi nem szabad? Hogyan éljünk, mit együnk ilyen kolerás időben, arra nézve S a c h s e Pál dr., titkos egészségügyi tanácsos Berlinben a következő tanácsokat adja.

N e m s z a b a d e n n i: felforraltan vizet; nyers tejet; savanyu tejet; tejfölt; friss kenyeret és süteményt (nagyon fontos!); vaját; hideg levest; hideg húst; mely már hosszabb ideig állott; salátákat; nyers gyümölcsöt; hideg befőttet; sajtokat és jeget.

S z a b a d e n n i: felforrt vizet pálinká-

val, konyakkal rummal; jó szóda- vagy szelterszi vizet; pálinkát, állott sört, vörös bort; kávé, teát, kakaot; fekete és fehér kenyeret az ebéd előtt félóráig melegíteni kell; zsirt, ha még egyszer felforralták; meleg leveseket; meleg husételeket (főzve sültve; meleg főzelékeket hüvelyes veteményeket, rizst, kelkáposztát, sárgarépát, spárgát stb. minden frissen főtt gyümölcsöt meleg befőttet; tojást és tojásételeket.

A h. bűszörmény városi takarékpénztárnál felfedezett sikkasztás módozatait és eredményét még mindig vizsgálják az erre föl-kért idegen szakértők. Még eddig csak is a hamis betéti könyvek szerkesztése által okozott hiány van tökéletesen földerítve, és ez mind-össze ötezer frtra megy. A hamis váltók fölku-tatására csak ezután kerül a sor. A legtöbb kárt váltó hamisítások által okozták a pénz-intézetnek.

Debreczeni n-létai vasut. A debreczeni-n-létai és h. bagos-derecskei vasut végrehajtó bizottsága nevében gróf Csekonics Endre elnök Debreczen város közönségétől, mint egyik legközelebbi érdekeltétől törzsrészevényekben száz-ezer frt. megszavazását és a város birtokain a vasut céljaira szükséges földeknek ingyen átengedését kérte. A jog- és pénzügyi bizottság tegnap tárgyalta e kérvényt és ezt azzal a véleményvel látta el, hogy a város csak abban az esetben ajánljon meg százezer forintot a tervezett vasut építésér-, ha egyfelől Székelyhi-dig, másfelől B.-Ujfaluig vezetik, sőt e föltétel mellett érdekében áll Debreczennek, ha százezer forintnál többet is áldoz a vasut létesítésére. Különben pedig a város csakis a kért földterü-letek ingyen átengedésével járuljon a létai és derecskei vasutak építéséhez.

Wéber sörccsarnokában 1-én s azután minden este Rácz Károly zenekara zeneestélyt tart, melyre figyelmeztetjük a közönséget.

Vegyes hírek.

* A hadsereg sipkái. A mostani hadgyakorlatok tragikus eseményei újra megerősítették azt a tapasztalást, hogy a napszuráknak legfőbb szövetségese az a sipka, melyet a mi katonáink viselnek. Vastag, durva nadrágposztóból készül, ki is van erősen bélelve s minden oldalról simul a fejhez. Téli időben ezek megannyi jó tulajdonságok, nyáron azonban, a keserves marsok alatt valóságos kínzóeszközzé teszik a sipkát. Az izzadság, a gőz nem szabadulhat a fejből, a mi magában elégséges arra, hogy a katona elszédüljön. Humánus, valamint a katonai szempontból is figyelemre méltónak tartjuk a P. Ll.-nak azt az indítványát, hogy a katonák mielőbb czeálnak megfelelő nyári sipkákat kapjanak. Hogy a formája milyen legyen, az már másodrendű kérdés, de két tulajdonságnak kell okvetlenül lennie: az egyik az, hogy a szemet beárnyékolja, a másik pedig, hogy a katona nyakszirtjét megvédje.

* A kolera utja. Bizonyára érdekelni fogja az olvasókat az, hogy mely uton jött az első kolerajárvány hazánkba. Erről felvilágosítást ad a tudós dr. Eckstein Frigyes a 30-as években a pesti orvosi fakultás tanára, aki az 1831-iki pesti kolerajárványról 1832-ben könyvet irt s adott ki. A járvány 1819-ben tört ki először Hátsó-Indiában s innen bocsátotta szét a világ minden tája felé láthatlan hadseregeit, melyek jobban pusztítottak mint a legvéresebb háborúk. Eleinte vasutak hiányában, lassan terjedt. Kinába Kokainkinán keresztül 1823-ban ért és teljes 7 évig tartott, a mig Tifliszt meglátogatta 1830-ban. Tifliszből a Visztulához és a Tiszához 1831-ben, egy év leforgása alatt jutott el. Magyarországon hivatalos adatok szerint először 1831 június közepén, T i s z a - U j l a k o n ütötte fel fejét a kolera, a hova mármárosi sószállító tutajosok hozták, kik viszont, hogy hol szerezhették, nyilvánvaló. Csakhamar elterjedt Bereg, Zemplén, Szabolcs, Szatmár, Borsod és Heves megyékben; július 10-ikén Szolnokon volt. Pesten, mely akkor 64 494 lakossal bírt, az első kolera-eset július 8-án fordult elő, a kórházba azonban kolera-betegeket csak július 17-ikén szállítottak először. A tudós professzor ur mindenféle csodálatos megfigyeléseket jegyez

föl a kolera kitörtét megelőző időkből. Így megfigyelte, hogy Pesten június közepén az 1826. óta uralkodó járványos váltóláz hirtelen megszűnt és egyáltalán a közelgő kolera előtt minden betegség kapitulált és elvonult. Ugy az akut, mint a krónikus bajok egyszerre elhagyták az embereket, a halálozás minimumra szált alá és a legöregebb pesti emberek sem emlékeztek még oly kevés temetésre, mint a kolera előtti időben. Mint érdekes tüneményt jegyzi föl, hogy egy 35 éves asszony, a ki rendkívül heves fofájásban szenvedett, ettől a bajtól az egész járvány alatt meg volt kímélve, holott, a mint a kolera elmúlt, mindjárt visszakapta. Hanem annál jobban fájt Pest többi lakosságának a feje a koleras hónapok alatt.

* **Chicago 55 éves jubileuma.** Amerikával együtt Chicago is jubileumot ül a jövő ősszel, fönállásának 55-dik évfordulóját. Ott ahol a mai Chicago áll, már a mult században is volt egy egy kunyhó, valami prém-vadász magános kalibája, később egy-egyerdőt is emeltek a fehérek, de ezeket a telepeket az indiánok egymásután felpröszölték s lakóit leölték. Még 1825-ben is az Ohiótól nyugatra elterülő másfél millió angol négyszög mértöldnyi területen összesen csak 5000 fehér ember élt. 1833-ban már 150 házból laktak fehérek s a telepítvány folyton nőtt. Ugy, hogy nemsokára már lapjuk is volt, a „Chicago Democrat“ 1834-ben pedig egy nagy hajó is meglátogatta a kikötőt. Végre a telep akkorára nőtt, hogy ezelőtt 55 évvel Illinois állam kormánya helységgé nyilvánította Chicagot. Ettől kezdve gombamódon szaporodtak lakosai, úgy hogy most — dacára annak, hogy időközben teljesen leégett — Chicago közel másfélmillió lakost számlál.

OSARNOK.

A szilvási pap.

— Elbeszélés. —

Hirt: **Kemechey Jenő.**

(Folytatás.)

III.

Alig volt Beél-Szilvássy József 24 éves, mikor plébános lett a pátriájában.

Ugy látszott, boldognak érezte magát. Összes idejét a templom, iskola és a festés között osztotta meg. Oltárképeket festett. Akik látták, azt mondták: több művészettel mint diletantizmussal.

Egyszer eljött hozzá a kis huga, Eszter. Egy tizenhét éves kandi gyermek, aki a világon mindent szereget volna tudni. Amolyan csitri haju fruska, aki még idáig soha semmifélen nem gondolkozott komolyan. Mihelyt valami komoly dolgot akart eltépelődni, rögtön bohó gondolat pattant ki ideges fejecskéjéből s ezen azután kaczagott édes, csilingelő, bohó kacagással.

Eszti futva jött hozzá.

— Kérlek valamire, édes Józsi. Ugy-e megteszed? — és cica-módra megsimogatta s hizelegve a bátyja barotvált arcához szorította a maga fehér arcocskáját.

— Halljuk, kicsi.

— Tudod, Józsi. Én most olvastam egy könyvből, hogy valamelyik festő az ideálját festette rá minden képre. Kérlek, fess le engem is.

— Ugyan, gyermek.

— Hát talán nem szeretsz? Te talán még el sem vállalnál ideálodnak?

— Biz, én nem.

Eszti nagy szemeket, buzavirág színű, ragyogó nagy szemeket meresztett bátyjára. És hallgatott. Aztán hirtelen felszökött bátyja melől.

— Akkor, agyó.

Józsi meglátta huga kezét és szemei közé nézett. A ragyogó szemekre az elpityeredés és a duzzogás fátyla kezdett rávonódn.

— Hanem azért kicsi, le foglak szépen fősteni Hajnali napsugárba mártott ecsettel toglak megörökíteni. Jó lesz?

— Pompás.

A kis leány csókokkal halmozta el bátyja arcát. A csókok visszatartatlanul, kikerülhetlenül, zápor módra hullottak arcára s bizonybizony alighogy a leányt meg nem forgatta örömeben.

Kissé lihegett Eszti s egész váratlanul ezekkel a szavakkal fordult bátyjához:

— Te, Józsi, tudsz-e mazurkát táncolni?

— Már hogy tudnék!

A kis leány valamennyire megkuperodott, egyet hátra lépett, kezét összecsapta s a legmélyebb csodálkozással tekintett a papra:

— Szent Istenkém, Krisztuskám, nem tudnál táncolni? Az apácák tudnak. Engem is egy kedves nővér tanított meg. Nézz ide.

Kissé megemelte könnyű battiszt szoknyáját, hogy a bokái, finom karcsu bokák, kilátszottak.

— A lábamra nézz. Azt mondom: einz, zwei, drei. Az einz egy taktus. Kilépek a jobb lábbal. A zwei, drei együtt képez egy taktust. Kilépek a bal, aztán a jobb lábbal. A két lépést ugyanannyi idő alatt teszem meg, mint az első egy taktusos lépést. Aztán jön két hosszú taktus fordulással, egy félhosszu és három rövid. Ez az egész.

Közbe Eszti trallala-ra fogta a dolgot s úgy táncolt forgott minden porcikájában reszketve, a bátyja előtt, mint egy vig Terpsychore.

A papra valami sajátos hatással volt ez a különös jelenség. A gyermek könnyedség, mozgásban és érzésben egyaránt, megkapta a szívét. Valami jóleső, meleg érzés fogta el, amelyből az a tudat áramlott ki, hogy öröme van látni ő kis huga ártatlan örömet.

A kis leány megállott s némi szemrehányással szólt:

— Hiszen te nem csinálod utánam!

— Persze. Hanem kérdezek tőled valamit kedves. Mond csak hogy jöttél ide az utcán keresztül magad?

— Szöktem.

— Szöktél? És miért.

— Beszélni akartam veled. Azután...

— Aztán?

Lehajtott a kerek vállára fejét, felső ajkát lebiggyeztette, szemeit kissé lehuntya s hosszú selyem pillái alól kandikált a bátyjára.

— Nos, aztán?

— Ugy-e a papnak mindent meg kell mondanom?

— Természetesen.

— Azt akarom mondani, hogy...

Itt elakadt szava. De hirtelen átkapta a bátyja nyakát s a fülebe sugta szapora szóval:

— Nagyon szere mes vagyok.

A pap nyugodt, mozdulatlan szemekkel tekintett a leányra. Majd finom metszésű, vékony ajkszéleinél a mosolygás ránczai szaladtak össze és futottak szét.

— Halljuk tovább.

Eszti csodálkozva nézett bátyjára.

— Nem elég ennyi? Szerelmes vagyok. Kellennél több?

Aztán pityergésre fogta a dolgot.

— Küönben neked hasztalanul mondom. Te ehhez sem értesz. Pedig ha szeretnél: igyekeznél kellene megérteni. Mert baj van ám, de nagyon.

— Miért, kedves?

— Miért? Miért? Hát Krisztuskám, a papához tegnap eljött Örössy Géza. Ismered Örössy Gézát? Hogyne. Veled volt diák az öcsöce. Örössy Géza azt mondta, átengedi apának a vadászterületét és két hónapra átadja az Icsort. Ez az Ichor egy nagy ló, Agarásznak rajta. A papa azt mondta, az Ichor olyan ló, hogy futtában legázolja a nyulakat.

— Nos?

— Hát nem érted?

— Nem.

— Megmagyarázom. Géza már sokat járt hozzánk. Ő tanított meg lovagolni is. Csak hogy az egyik válla magasabb, mint a másik. A füle pedig úgy állanak, mint a tapsi füles nyulaké. Előre konyulnak. S mekkorák! Ha nekem akkora füleim volnának. Juj! Soha se néznék a tükörbe. Géza megkérte a kezemet. Géza alispán. Az apa most úgy gondolkozik: ha Örössy Géza beházasodik a családba, felküldik képviselőnek. Én a fővárosban lehetek. Helyébe aztán alispánnak István bátyámat választják meg. Ő pedig elveheti Örössy Ilkát. Ismered Örössy Ilkát? Barátnóm. (Ezt a szót Eszti bizonyos, diadalmas büszkeséggel mondotta ki.) Hanem én nem akarok az Örössy Géza felesége lenni, mert... mert...

— Nos?

— Te nem akarsz engem megérteni?

Bizony elfakadt sirva s a pap vállára borult, aki arcát lehajtott a kis leány szöke fejére és csöndes hangon csitította.

— Hja, kedvesem, ha te a javát mindig elsírod: akkor csakugyan nem foglak megérteni. Annyit tudok, hogy te a családi politikát nem akarod elfogadni. Pistára igazán ráférne az alispánság. Azt is tudom, hogy Gézát nem szeretted. De hát akkor más valakit kell szeretned.

Folyt. köv.

Közgazdaság.

A világ buzatermése. A bécsi nemzetközi gabonavásár, tegnap megnyílt. Mindjárt tegnap nagy estély volt a színészeti kiállítás területén, ma a Ronacher-féle helyiségben az „aratási ünnepélyt“ látogatják meg, holnap pedig Sacher-nél lesz bucsu-lakoma. Ezek a főmozzanatok, mert a nemzetközi vásárnak, mint ismeretes, már évek óta nincs üzleti jelentősége, a menyiben ott üzleteket nem kötnék. Fentartják azonban a vásár nélküli vásárt, mert sok idegent von Bécsebe — mulatni. Egyedüli érdekes mozanata az volna, hogy megismerteti az érdekelteket a világ termésének számszerű kimutatásával. De ebben is megelőzi a magyar földművelésügyi miniszterium mezőrendőrségi és statisztikai osztályának jelentése, melynek gazdag adatai a nevezetesebb gabonatermelő államokban működő konzulágaink hiteles értesítéseiből merítvük. Alljon itt néhány nevezetesebb számadat: az 1892-ik évi buzatermés Magyarországon 39 mm. Oroszországban 58, az északamerikai Egyesült-Államokban 141, Romániában 16, Kelet-Indiában 54, Törökországban 10; a nem kivételre termő országok közül: Ausztriában 13, Angliában 18, Franciaországban 83, Németországban 26, Olaszországban 30, Spanyolországban 21 millió métermázs. Ezek szerint Magyarországnak középszerű termése van: tavaly termelt 49.084,828 hektoliter buza és 15.443,302 hektoliter rozs; ez idén 48.860,323 hektoliter buza és 18.891,260 hektoliter rozs. Oroszország termése jóval kedvezőbb a mult évinél (buzában az emelkedés 11 millió hektoliter); az észak-amerikai Egyesült-Államoké kielégítő ha nem is oly kitűnő mint a tavalyi. Romániában az eredmény jóval felül emelkedik a közepén. Törökország termése kielégítő, Auszriáé közép és jó közép, Franciaországé kedvező. Angliáé a mult évinél gyöngébb, ellenben Németországé a tavalyi eredményeket 10—15% kal felülmúlja. Ázsiában, Afrikában és Dél-Amerikában a termés nem s került úgy, mint tavaly.

Nyilt-tér. *)

Miután a helybeli lapokban az engem ért balesetről oly közlemények jelentek meg, melyek alkalmasok arra, hogy a n. é. közönség körében üzletem felől téves véleményt terjeszsenek, tisztelettel kijelentem, hogy az üveg töltés közben a rendesnél erősebb nyomás következtében repedt meg és hogy a szikvizgyártásnál kipróbált üvegeknél ki van zárva az, hogy más alkalommal is megrepedhessenek; ezért csak rosszakaratu ráfogás az, — melynek terjesztőit ismerem. — hogy üvegeim a megrepedés veszélyének bármikor kivannak téve, végre kijelentem azt is, hogy a baleset következtében sem szemeim világát el nem vesztettem, sem szemeimet orvosok nem operálták.

Debreczen, 1892. aug. 30.

Tisztelettel
Szabó Kálmán
gyógyszerész.

*) E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

Egész selyem, mintázott Foulardokat méterenként 85 krtól egész 4 ft 65 krig (mintegy 450 különböző árnyalatlan) megrendelt egyes öltönyökre, vagy egész végekben is szállít házhöz szállítva, postabér- és vámmentesen **Henneberg G.** (cs. kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben. Minták postafordulóval, küldetnek Svájcba czimzett levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó. 6

Férfi Chiffon ingek,

a hirneves Schroll-féle Chiffonból,

1 frt. 90, 2 frt. 20, 2 frt. 60

Gallérok, kézelők, nyakkendők,

Harisnyák Kesztyük.

Napernyők esernyők

Kész mosó gyermek ruhácskák.

BRASSÓI POSZTÓK,

Tricot, Peruvien és Doskín

Szabó Lajos fiai

özegnél.

2838.

1892.

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tanácsa részéről közhorré tétetik, miszerint a város tulajdonát képező **Nagy-Hortobágyi vendégfogadó** 58 hold földdel, hid vámszedési, halászati és vendéglői joggal f. 1892. évi november 1-től hat évre.

Továbbá a város alatt **Bégány csapszék, Cserepes csapszék, Nyulas csapszék**, külső baromvásártéren lévő **köpin-cze, lóvásártér helyiség** és azon épült csárda, **Bárány csapszék** az azzal járó mézarszékkel, **Cicsogó csapszék** az itteni mézarszékkel, és az **Epreskerti csapszék** 1893. évi január 1-től három évre, a városháza nagy tanács termében, f. 1892. évi szeptember hó 6-ik napján, délelőtt 9 órakor tartandó nyilvános árverésen a városi számvevői hivatalnál megtekinthető feltételek mellett haszonbérbe fognak adni.

Miről az árverelni óhajtok azzal értesítettnek, hogy a feltételekben látható kikiáltási árak 10%-kát bánatpénzül az árvereltető küldöttség kezéhez készpénzben letenni tartozik.

Debreczen, 1892. aug 22-én.

A VÁROSI TANÁCS.

TEJ!

Mai naptól kezdve a központi tejcsernok kizárólag a **Steinfeld Mihály ur macsi tejgazdaságából** fedezi tejszükségletét, és abba a kelemes helyzetbe jutott, hogy a n. é. fogyasztó közönségnek mindenkor a legjobb és legolcsóbb áruval szolgálhat: a nagyobb fogyasztók, illetve tovább elárúsított és kávéháztulajdonosok 1892. szeptember 1-től, márczius 1-ig literenként **9 krért**, márczius 1-től, szeptember 1-ig **7 krért**, legkevesebb **10 litertől** bármily mennyiségig mindenkor az **uradalom eredeti pecsétjével elzárólv** és házhöz szállítva.

Kisobb vevők literenként házhöz szállítva, télen nyáron 10 krért kapják.

Pékek, péktejet nagyobb megrendeléseknél télen nyáron 6 krért literenként.

Tejsűrüt 1 litert 40 krért, habtejszint 80 krért. — Minden más tejáru a legjobb minőségű és árjegyzék szerint.

Megrendeléseket elfogad a központi tejcsernok és a **Kis-Macsi uradalmi tisztartóság.**

Mély tisztelettel

Karczag Gyula.

Figyelmeztetés!

Bátor vagyok a n. érd. közönség szives figyelmét felhívni, miszerint a saját termelésű nemes fajta sárga és görög-

dinnyeimet

egyedül Kopei J. déligyümölcs és csemege üzletében árusítatom el, a Fröhner szálloda alatt.

Vidéki megrendelések pontosan vasuton vagy postán eszközöltetnek.

Mély tisztelettel

Csonka Dániel

nemes fajta sárga és görög dinnye termelő Debreczenben.

Sternberg A. és Testvére
Budapest, VII. Kerepesiut 36.
Saját készítményű mindennemű **vonós-, verős, fa és réz fuvóhangszerek** és azok alkatrészei. Mindennemű hangszerek és zenélőművek javítása és hangolása szak-szerű pontossággal eszközöltetik.

NAGY KÉPES
árjegyzék
ingyen és bérmentve.

HÁRMÓNIÁRÓL
külön árjegyzék kereked.

Keil Alajos-féle

Padlózat-fénymáz

(Glasur)

legkitünőbb mázólszer puhá padló számára. 1 nagy palaczk ára frt 1-35
1 kis palaczk ára 68 kr.

Viaszk-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára, 1
köcsög ára 60 kr., mindenkor kapható:

Szent-Királyi Tivadarnál.

Női ruhaszövetek Gyapju Voile-ok,

Mosó-Voile-ok, Batist, Zephir. Atlas-Satin.

Vásznak, kész fehérneműek.

Szőnyegek, függönyök,

ágy és asztalterítők,

Szabó Lajos fiai cégnél.

Leszállított áruk az egész időny alatt.

Valódi francia és angol szerszámok,

minden iparághoz
minden darab mellett jótállás

Épület vasalások és kátrány tető emezek.

Rudvasak lemezek, **vastartányok**, legfinomabb öntöző
aczélok lemezek.

Gazdasági, kerti, házi és konyha felszerelések.

Kerti lóczák és vasbutorok árnyékszék closetek és vízvezetési kagylók
Ágyag és vaskályhák, konyhák.

Tizedes és egyensúly mérlegek legjobb minőségben.

Peronospora szőlőpenészgomba fecskendőgépek

legjobb rendszer (részlejfízetésre is).

Tűz és betörés elleni pénzszekrények.

Kirakat-ajtóacézéldőnyök

Legolcsóbb beszerzési forrás.
(Képes árlap minden szakmára nézve ingyen és bérmentve.)

TÓTH GYULA

előbb TOTH LAJOS és TARSÁ, vas nagykereskedés
DEBRECZEN, VÁROSHÁZABAN

(Penész peronospora) fecskendő

